

DJAL wil aardbeving in Franse danswereld zijn

Tekst: **Rolf Groeneveld** Foto: **Damien Lachuer**

De muziek in de Franse bal folk-scene kent een mate aan improvisatie en experiment die je op een Ierse ceilidh of een Hongaars táncház niet snel zult tegenkomen. Relatief jonge bands als Dédale, Vachington.g (sic) en DJAL houden het niet bij een eenvoudige bourrée of scottish, maar zetten graag een meer syncopische begeleiding neer, of weven hun melodie om de originele melodie heen. Het resultaat is niet alleen leuk om op te dansen, maar ook interessant om naar te luisteren. Eén van deze groepen, DJAL, heeft zojuist een nieuwe cd uit en speelde de afgelopen zomer op het festival in Saint Chartier.

Het ontstaan van DJAL had zo uit een jongensboek kunnen komen. Een clubje vrienden, bestaande uit fluitist Christophe Sacchetti, bouzouki-speler Jean Banwarth, violist Daniel Gourdon en trekharmonica-speler Stéphane Milleret, speelde vanaf 1993 zo nu en dan samen wat Franse dansmuziek, zonder grote ambities. De naam DJAL stamt ook uit die tijd. Toen ze in moesten vallen voor een andere band moest er halsoverkop, oftewel *du jour au lendemain*, een naam worden verzonden en ze besloten die naam samen te stellen uit de eerste letters van deze uitdrukking. Gaandeweg realiseerden de jongens zich dat er wel degelijk potentie in hun muziek zat, en na een gestage uitbreiding van de bezetting namen ze hun eerste cd op: de live-plaat *Nuits blanches*. Deze werd gevolgd door een tweede live-plaat *Extra bal*. Ondertussen zijn we weer een jaar of zeven verder, en is DJAL aan haar derde cd toe.

Is DJAL nog steeds die gezellige oude vriendenclub?

De vriendenclub van weleer is wel het hart van de band gebleven. Maar daarnaast streven we er nu ook naar om interessante muziek te spelen en een eigen geluid te ontwikkelen met eigen composities. Maar zoiets zou moeilijk zijn als je geen goede vrienden van elkaar bent. Zeker als je op de lange termijn met elkaar verder wilt.

Hoe zijn jullie met volksmuziek in aanraking gekomen?

Stéphane en onze draaierspeler Sébastien Tron zijn de enigen die er echt mee opgegroeid zijn. Hun ouders speelden ook al volksmuziek. De andere bandleden zijn er pas later mee in aanraking gekomen. Om je een voorbeeld te geven, Jérémie Mignotte, die houten dwarsfluit speelt, heeft een klassieke en jazz-achtergrond. De bassist Claude Schirrer heeft juist meer een rock-achtergrond.

Jullie eerste twee platen zijn live, terwijl de laatste plaat in een studio is opgenomen. Dat lijkt geen logische volgorde.

We zijn in de eerste plaats een balgroep, en spelen dus vooral voor dansers. De muziek komt

daarom op een optreden veel meer tot zijn recht dan in een studio. De energie en de sfeer krijg je alleen op een live plaat mee, die zijn in de studio haast niet te reproduceren. Na de eerste twee platen hadden we echter de behoefte om subtielere, complexere dingen met de muziek te gaan doen die op het podium juist weer niet tot hun recht komen omdat je dan altijd geneigd bent wat ruiger en ritmischer te spelen. In een studio heb je betere microfoons tot je beschikking, je kunt meer experimenteren met meerstemmige arrangementen, je hebt minder achtergrondgeluid, je kan het geluid beter bijstaven, enzovoort. We streefden er bij de opnames wel naar om de kracht van de live optredens ook in dit album te steken.

Het grappige is dat sinds we *Répliques* hebben gemaakt we ook met meer zelfvertrouwen op het podium staan, vooral als we voor een luisterpubliek spelen. Dat is nooit onze bedoeling van de cd geweest, maar het is wel een gelukkige bijkomstigheid. Omdat we uitgebreid aandacht hebben besteed aan de arrangementen hebben we er meer vertrouwen in dat we ook luisteraars kunnen boeien en niet alleen dansers.

Als balgroep heb je te maken met meer beperkingen dan een 'gewone' groep, omdat je dansers begeleidt en dus gebonden bent aan het kader van de dans. Ervaren jullie dat als een beperking?

In het allereerste begin wel. Naarmate we meer ervaring kregen, niet alleen in DJAL maar ook in andere balgroepen, zijn we die beperking juist als een versterking gaan ervaren. Juist omdat je het kader van de dans in stand moet houden ben je in staat om complexere structuren neer te zetten dan als je dat niet zou doen.

Stellen jullie hoge eisen aan de dansers?

Niet in de zin dat we per se voor topdansers willen spelen. Integendeel, de heel goede dansers zijn vaak alleen maar met de dans bezig en luisteren niet echt naar de muziek. We spelen het liefste voor een publiek dat niet alleen danst, maar dat ook op de muziek let en op die muziek reageert. Een DJAL-optreden wordt zo een conversatie tussen dansers en muzikanten. Het valt ons trouwens op dat vooral de jonge generatie daartoe in staat is. Er is de afgelopen twintig jaar wat dat betreft meer veranderd in het spelen van traditionele muziek dan in het dansen op die muziek. Pas de laatste jaren zie je dat dansers meer reageren op wat de muzikanten doen, en dat ze zelf ook gaan improviseren. Veel dansen, bijvoorbeeld de scottish, hebben bepaalde basispassen, en daar improviseren de dansers omheen,

rekening houdend met de muziek en hun danspartner. Maar die improvisatie door dansers is echt iets van de laatste jaren. Veel dansen waar men nu druk op improviseert, hadden tot voor kort een vaste choreografie.

Waar verwijst de titel van jullie cd *Répliques* naar?

In het Frans heeft het woord 'réplique' meerdere betekenissen. Ten eerste betekent het natuurlijk 'antwoord'. Er heeft in *Trad Magazine* een tijd lang een discussie gewoed toen de oude generatie dansers, laten we zeggen de mensen die de oude choreografiën dansen, klaagden dat de muziek van de jonge generatie niet dansbaar is. Dansers zouden volgens hen in de war raken van onze muziek. Wij hebben destijds niet op de discussie gereageerd door middel van ingezonden brieven of iets dergelijks. Wel hebben we druk aan deze cd gewerkt als ons antwoord op die discussie. We willen met deze cd laten horen dat vernieuwende, complexe muziek wel degelijk dansbaar is, dus dat je wel degelijk nieuwe dingen kunt doen in de muziek zonder dat het ten koste gaat van de dansbaarheid. De muziek op *Répliques* is regelmatig erg complex, maar de dansen en de bijbehorende ritmes blijven intact. Je moet dit antwoord overigens niet zien als een negatief commentaar op de 'ouderwetse' dansers. We willen hiermee niemand aanvallen of provoceren. Dit 'antwoord' is meer bedoeld als een voorstel van hoe het ook kan, naast de oude vorm waarin de muziek beoefend wordt.

Maar daarnaast heeft het woord 'répliques' nog een geologische betekenis die voor ons eigenlijk belangrijker is dan de eerste. Aardbevingen worden vaak gevolgd door naschokken die we in het Frans aanduiden als 'répliques'. Soms zijn de naschokken zwaarder dan de eerste schok. We hopen dat ons antwoord, onze naschok, een diepere indruk zal maken dan die eerste schok waar wij antwoord op geven. Je zou dus kunnen zeggen dat we de dansvloer op willen schudden!

Discografie:

Nuits Blanches (Mustradem MTD 0019, 2000)
Extra Bal (Mustradem MTD 326, 2002)
Répliques (Mustradem MTD 631, 2006)

